

Posamezna številka:

1 krono.

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z danom naslednjega dne ter stane celoletno 180 K, polletno 90 K, četrtletno 45 K, mesečno 15 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naroč. se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadst. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priloge, desno. Telefon št. 28. SHS poštnoštevnica št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: I.

Maribor, sreda 17. novembra 1920

Številka: 69.

Dr. Korošec izdal našo narodno stvar za svojo stranko. Padec Sebastopola — konec Wranglove armade. — Boljševiki prodali Sibirijo Amerikancem

Severna meja.

Maribor, 16. novembra.

Določitev podrobne meje med našo državo in Avstrijo na ozemlju bivše Stajerske v prvem odseku od Kokošnjaka do Sv. Urbana nas je prepričala, da tudi tu, kakor povsod, kjer se določa naša usoda, ne smemo upati na pravico. Vsak otrok v prvem razredu srednje šole ve, da so poleg vodnih mej najboljše in najbolj naravne razvodne meje, samo učeni gospodje naše medzvezniške razmejivne komisije — izgleda — kakor, da bi tega ne vedeli. Izgleda — pravimo — kajti v resnici se skriva za tem le ona nam sovražna pristranost, kakor povsod drugod. Komisije in konference, ki določajo naše meje, jih določajo povsod strateško, toda strateško v korist našim sosedom. Tako in le tako zamoremo razumeti tudi določitev meje od Kokošnjaka do Sv. Urbana. Kajti že površen pogled na zemljevid nas prepriča, da komisije ni moglo voditi nič drugega nego želja, dati Avstriji, s tem, da se je meja od naravnega razvodja potisnila na južna pobočja — strateške ugodnosti in prednosti. In fakt je, da ob sedaj določeni meji dominirajo avstrijski topovi nad vso našo dravsko dolino nad Mariborom.

Toda to še ni največja opasnost. Večja in največja je opasnost v odseku doslej še nedoločene meje od Sv. Duha do Mure! Radi določitve podrobne meje v tem odseku je nastal med našo in avstrijsko delegacijo tako oster spor, da se je medzvezniška komisija izjavila za nekompetentno soditi in odločiti, ampak je sklenila, da

se mora ta zadeva predložiti vrhovnemu svetu v Parizu. Našo mejo proti Avstriji severno okrog Maribora bo torej določeval — Pariz. V tem suhem dejstvu je izraženo vse! Kajti kar je doslej določil in odločil Pariz, je določil in odločil vedno v našo škodo.

Oglejmo si sedaj opasnost, ki nam preti malo bližje. Avstrijska delegacija je zahtevala temeljito korekturo meje severno Maribora. Ona ne zahteva nič več in nič manj nego priklonitev k Avstriji vsega ozemlja severno od Lajtersberga. Ako bi se njena zahteva izpolnila, bi bil Maribor le par streljajev oddaljen od meje! Mirovna pogodba sicer določa, da se je treba pri podrobnih določitvi meje držati v prvi vrsti razvodja ter starih administrativnih mej. Dalje pa določa tudi, da bodi St. Ilj naša zadnja obmejna postaja. Toda na to se ne smemo zanašati, preveč smo že doživeli razočaranj, kajti kjer gre koristi naših nasprotnikov in za našo škodo, tam ne velja nobena mirovna pogodba. To vejo tudi Avstriji in radi tega se tudi s popolnim zaupanjem obračajo v Pariz. Na verodostojnem mestu smo izvedeli, da so Avstrijci, odkar so doslegli, da pride zadeva pred pariški forum, trdno prepričani o svoji zmagi. Temu primerno sedaj tudi agitirajo in rovarijo po tem reklamiranem ozemlju. Njihova agitacija se je že tako razširila, da večina posebno bolj nemčurško navdahnega prebivalstva trdno veruje, da ni več daleč čas, ko bo združena z Gradcem.

Naš Maribor je torej v nevarnosti! V tem resnem trenutku je treba, da se dvignemo vsi, da preprečimo ta naj-

novejši nameravani atentat na naše narodno ozemlje. Zahtevamo, da se spoštuje mirovna pogodba tudi od drugih, kakor jo moramo spoštovati mi. Niti ena hiša, ki leži tostran razvodja se ne sme odtrgati od našega državnega telesa. V tem smislu zahtevamo tudi od naše delegacije, da v bodoče ne molči, kakor je molčala doslej, kajti od njenega molka ima korist samo nasprotnik. Ako se posreči našim sovražnikom najnovejši zločin, bo odgovornost zanj nosila ona sama!

Notranja in zunanja politika.

* Trgovcem in obrtnikom. Iz teh krogov smo dobili sledeče vrste: Med vojno se je pojavilo vse polno ljudi, ki so skušali kot trgovci čez noč obogateti. Razpaslo se je med temi nereelnimi ljudmi veriženje, navijanje cen itd. Pod temi razmerami je trpelo občinstvo in nič manje solidni trgovci, ker jih je tiščala k tlom brezobzirna konkurenca. Seveda se je polastila kupujočega občinstva velika nezadovoljnost in deloma ogorčenost nad trgovci vobče brez ozira na poštene in nepoštene. Na pritisk javnosti je izdala vlada razne stroge naredbe, da zatre verižništvo in navijalce cen. Na podlagi teh naredb pa so oblasti prijemale in kaznovale po večini samo male delikte, ki so nastali ponajveč vsled nerednosti po malih trgovinah. Pravih verižnikov in navijalcev cen, zlasti pa zakonitih prekupcev in drugih takih temnih elementov niso našli in ne kaznovali. Tako neenako postopanje pa je skrajno krivično in ogroža z uničenjem reelnega trgovca. Slovenski trgovec je v Mariboru

po večini še le začetnik in bije danes iz navedenih vzrokov že trd boj za obstanek. Zato je nujno potrebno, da se slovenski trgovci začnejo brigati za politiko, za delo v parlamentu, kjer se naj razmere pojasnijo v pravi luči. Isto velja tudi za obrtniški stan. Mi moramo imeti v parlamentu svojega zastopnika, do katerega imamo zaupanje, da bo v vsakem važnem slučaju zastopal trgovske in obrtniške koristi. Edina stranka, ki je postavila kandidate iz naše srede, je Demokratska stranka. V Ljubljani kandidira večak Mohorič, na Stajerskem pa kot trgovec naš domačin Weixl in v celjskem okraju Konrad Elsbaheer, kot obrtnik pa stari bojovnik za pravice obrtniškega stanu, ključavničarski mojster Rebek iz Celja. Dolžnost nas vseh je torej, da agitiramo med svojimi tovariši, da gre vsak volit in odda svojo kroglico na Stajerskem v tretjo škrinjico, na kateri bo prilepljena kandidatna lista v jugoslovanskih barvah.

* Kandidatna lista JDS. V ponedeljek je predsedniku okrož. sodišča predložila deputacija JDS obstoječa iz gg. prof. Voglarja, dr. Kodermana, dr. Lipolda, dr. Reimana in Troha, dovršeno kandidatno listo v 263 izvodih. Lista uvrščena kot tretja, je obrobljena z državnimi barvami kot znak liste JDS.

* Kandidatne liste drugih strank so dosedaj predložene: kot prva SLS, druga NSS, četrta JSDS; od ostalih strank liste doslej še niso bile predložene. Čakajo najbrže na zadnji dan predložitvenega roka, kar pa je za oddajene kraje zelo riskirano, če jih pravčasno porazdele po voliščih.

* Shoda JDS v Ptuj in v Ormožu sta se zadnjo nedeljo sijajno obnesla

Milan Razpotnik:

Literat in njegov brlog.

(Poglavje k stanovanjski bedi.)
(Dalje.)

Tako sva se „guncala“ iz ulice v ulico med slabimi dovtipi in šalami. Na trgu sva dobila Jožovo staro, ki se svojega starega prijatelja ni baš posebno razveselila.

„Kaj“, kar dva literata bom imela danes na glavi? In v tisti mišji luknji tam gori? Kjer se človek še sam komaj obrača in zadene ob vsakem koraku ob steno, ob zaboj ali kaj drugega nesposobnega. Bog se usmili, pojdi rajši kamor hočeta, makar v Union, nekoliko drobiža vama rada navržem.“

Nekoliko v zadregi sem bil, a v srcu sem se razveselil, da ne bo treba tam gori nadlegovati.

„Kar sem rekel, sem rekel“, je odgovoril Joža. „Samo poleg že določenih jedil napravi še jabolčno potico. Spomnil sem se, da jo ima ta človek najrajši izmed vsega, kar je sladko. Pojdi!“

Obrnila se je proti svoji navadi molče ter odracala dalje. Midva z Jožo pa sva krenila za prvo silo na „gulaž“ v zajutrkovalnico, zakaj meni je pošteno krulilo in poleg tega sem zeval kakor kapelj na suhem. Tamkaj se je razvnel med nama čudovito lep razgovor, ki ga

pa zaradi njegove lepote v teh časih ne kaže priobčiti. Omenim naj samo par stavkov, ki se mi zde bolj aktualni in realni in ki so morda vredni, da se otmo pozabljivosti.

„Ali si slišal“, je dejal Joža, „da je prišlo na poverjenišтво za prosveto v Ljubljano iz Beograda vprašanje in naročilo, naj se z obratno pošto odgovori, kaj se je vse storilo v zadnjem času na kulturnem polju v Sloveniji?“

„Nisem še slišal, dragi Joža.“

„Pa je res. Torej poslušaj. Ko je dobil gospod referent pri poverjeništvu za prosveto tisti papir v roke, ga je silno zaskrbelo. V prvi omotici je hotel sklicati skupaj vse slovenske literate, potem samo nekatere in nazadnje samo enega. Pa ni mogel ne vseh, ne nekaterih in ne enega, ker nobenega ni poznal niti po imenu. S tem torej ni bilo nič. Poznal pa je nekega svojega prijatelja, ki poučuje na obrtni šoli zemljepis. In tega je poklical k sebi in ga je zaupno poprosil, naj mu svetuje. Mož je nabral obraz v učene gube in se zamislil. Dolgo časa je vrtal s kazalcem v čelo, nazadnje pa je izpregovoril in dejal: O prijatelj, prav si storil, da si poklical vprav mene, zakaj drugi bi Ti ne vedel pomagati. Glej, v Sloveniji imamo Vrhpolje, Velopolje, Dobropolje, Devico

Marjijo v Polju in celo Zlatopolje tam

nekje v kamniškem okraju. Toda kulturnega polja pri nas nema.“ — In referent je bil naenkrat rešen velikih skrbi, ves hvaležen je stisnil prijatelju roko ter se mu priporočil še za drugo silo. Potem je pa sedel k aktu in napisal lastno-ročno, da se mora, žal, rešiti negativno, ker kulturnega polja ni nikjer v Sloveniji.“

Ko sva se dostojno podprla, sva izginila zopet na prosto in tavalala brez cilja po mestu. V Gosposki ulici nam je sva zagledala mladega človeka, ki nama je pridiral nasproti. V svoji vihravosti ni dovolj pazil kaj leži na cesti in je stopil v kravjek. Kakor bi ga pičil gad, je odskočil. Morali bi videti obraz, ki ga je možakar napravil! Silna zadrega se ga je polastila, mahal je z rokami, gledal v tla in na svoj čevlji in ni vedel od velike ogorčenosti, kaj bi. Joži se je zasmilil. Prijazno se je obrnil proti njemu in smehljal je dejal: „Ne ženite si preveč k srcu te malenkosti, mladi prijatelj, še vedno je to boljše, kakor da ste se oženili.“

In mladi človek je takoj spoznal veliko resnico teh besed, se je hvaležno nasmehnil, dejal „Saj res“ in izginil za oglom.

Midva z Jožo sva jo pa mahala dalje proti mestnemu parku in potem še dalje proti Kalvariji. Vsa zmizela so bila dre-

vesa, globoko doli so klanjala svoje napol gole veje, pesek, pomešan z odpadlim še zelenim listjem je škripal pod nogami.

„Vsak dan jo maham, to pot. Po štirikrat, petkrat, šestkrat gori in doli. Vidiš, tam gori za Kalvarijo je moj brlog. Križev je bil ves pot mojega življenja, a da bom na starost še kalvaril na takšen način kakor vidiš in boš še bolj videl, ko prideva v moje dvorane, ne bi si bil mislil nikoli!“

Popravek: V včerajšnji listek se je prav po nepotrebnem vtihotapilo nekaj zelo neljubih tiskarskih pogreškov. Morda je bil kriv ponedeljek po Martinovi nedelji. (Op. stavca: Krivdo ima le koordinator). Tako bi se moralo glasiti na mesto 1 komad 2 K pravilno 1 komad 2 K, ker sicer nima dotični pasus nobenega smisla. Najbolj so jo pa položili pri zadnjem odstavku, ki se mora glasiti takole: „Čakaj, dragec, še drugačne čudeže boš videl. Tam do nekje prodajajo neko reč „za prešiče arat“. Jaz za svoj okus bi „arat“ in „naarat“ tiste gospode, ki bi lahko takšno jezikovno „prešičerijo“ preprečili itd. itd. do konca.

Pisatelj.

(Dalje sledi.)

Obe dvorani sta bili nabito polni in v Ptuj je moralo mnogo ljudi oditi, ker niso mogli noter. Kakor zadnjič v Celju, Mariboru in v Slovenski Bistrici, sta pokazala tudi ta dva shoda, da je zavladovala zlasti med našim meščanstvom veliko zanimanje za demokratsko stranko. Cela vrsta poprej indiferentnih krogov se je vzbudila in ojačila demokratske vrste. Večina uradništva vseh kategorij je obrnila hrbet lazi-socijalni stranki, ki s cepljenjem naprednih vrst samo ojačuje klerikalno moč. Na shodih so govorili min. dr. Kukovec, Iv. Rebec kot zastopnik obrtništva, dr. Brezigar kot kandidat beguncev, dr. Vl. Sernee in prof. Voglar. Vsi govorili so bili vseskozi stvarni. Nikdo ni obljubljal volilecem nemogočih stvari, vsi govorili so naglašali ležaven položaj, v katerem živimo in ki zahteva, da se vse napredne vrste vseh stanov združijo v boju proti nadržanštvu in plemenenskemu separatizmu, ki ogroža Jugoslavijo z razpadom. Glavne misli so zbrane v resolucijah, ki jih prinašamo na drugem mestu.

* **Resolucije sprejele** soglasno na javnem shodu JDS Ptuj in Ormož: 1. Zbrani volilci z ogorčenjem odločno protestiramo proti taki pogodbi z Italijo, ki nas gospodarsko in vojaško ubija in odrija od morja in pooblašamo navzočega g. ministra dr. Kukovca, da pa danem položaju kot zastopnik slovenskega dela JDS v vladi izvaja po svojem najboljšem preudarku primerne posledice. 2. Obsojamo najnovejšo klerikalno gonjo proti armadi kot prikrit boj proti državnemu edinstvu. 3. Se priključujemo resolucijem celjskega shoda JDS glede okrožne samouprave. 4. Izrazamo zaupanje ministru dr. Kukovcu ter narodnim poslancema gospod. Kejžarju in Voglarju.

* **Polomija narodnih socijalcev** v Slov. Bistrici. Na zadnjo nedeljo je sklicala NSS javen shod. Napovedana sta bila dva govornika, Tone Vahter in Hiter. Ta dva sta tudi točno prišla. Toda, koga ni bilo, to je bilo občinstvo, to so bili volilci. Niti pol človeka ni prišlo na shod in čez dve in pol ure brezuspešnega čakanja sta jo oba govornika odkurila na železnico.

* **Roškarjevi volilni shodi.** Klerikalni minister na razpoloženja Roškar prireja sedaj pridno shode po Slovenskih goricah. Preteklo nedeljo je imel tak volilen shod tudi v Svečini v šoli. Shoda se je vdeležilo nekaj žensk in otrok ter le prav neznatno število mož volilcev. Na shodu je premleval v pridigarskem tonu vse one klerikalne fraze iz najstarejših in najgusnejših časov. Lagal je kakor običajno, da vladajo od početka do danes našo državo liberalci, ki so zakrivali nesteto zla. Zabavljaj je čez trgovce, ki odirajo ljudstvo, očital uradništvu, da požre vse kmečke davke. Pri tem je povedal, da so sedaj liberalci zvisali davke samo za to, da so povišali uradništvu plače. Dalje je hvalil dr. Korošca ter lagal, da je bil proti povišanju železniških tarifov. Apeliral je na poslušalce, naj volijo krščanske može in ne „brezverce“, ki so za to, da se zaprejo cerkve ter vržejo krizi iz sole ter hočejo dovoliti možem, da bodo lahko zapustili svoje žene in otroke. Iz tega njegovega ultrademagoškega govora je razvidno, da so klerikalci še vedno isti, kakor pod Susteršičem. H koncu je hujskal poslušalce proti Beogradu, kjer gospodujejo brezverci ter agitiral za slovenski separatizem. Poslušalci so na njegova izvajanja molčali, ko pa je bilo pridige konec, je rekel neki kmeti: „Saj smo vedeli, da bo zopet lagal!“

Dnevna kronika.

— **Pazite na sodnji dan!** Zakaj tedaj hoste odgovor dajali, ali ste šli l. 1920 na volilce in koga ste volili. Ljudje božji! To svari! ne prihaja morda iz naših vrst, ampak razglašajo ga Vam sami božji namestniki kot skrivno razodetje v „Slov. Gospodarju“. Pri dosedanjih volitvah smo sicer doživeli, da je za večni dušni blagor preskrbni nadpastir dr. Jeglič za srečen izid volitev ukazal izpostaviti Sveto Resnje Telo, ampak pozabil je nas opozoriti še na sodnji dan. Razodetje te skrivnosti si je sv. duh pridržal za volitve v konstituantno za Jugoslavijo v l. 1920 po Kristovem rojstvu. In to pot si je sv. duh izvolil bolj skromnega pastirja. Eden ali drugi, morda je bila tudi trojica, ki je izdala na koncu uvodnika v pastirskem listu mariborskih apostolov, imenovanim „Slovenski Gospodar“ skrivnost, za katero svet dozdeva še ni vedela namreč, da se bomo še na sodnji dan pečali tudi z volitvami letu 1920 za konstituantno v Jugoslaviji. Če nismo napačno informirani, so za ta zadnji svetovni dogodek v uradništvu „Slov. Gospodarja“ že sestavili posebno sodnjodansko komisijo, obstoječo iz: Goleca, kot predsednik, dr. Lenarta, kot tajnik, Žebota kot blagajnik, v ostali odbor: Capuder, Fusenjak in Roškar, slednji kot zastopnik agrarcev in pokojnih ministrov. Ampak šalo na stran. Mi smo se že pred volitvami odločili, da se v tem volilnem boju izognemo vsemu, kar bi utegnilo tudi versko vprašanje vmešavati v ta boj. Toda doživeli smo, da so naši klerikalci ostali tudi to pot isti stari grešniki, kakor so se izkazali pri vseh dosedanjih volitvah. Ni jim dovolj izločena priznava in spovednice, ne, ampak tudi ves svoj tisk in politične liste izločajo s takimi skrajnimi grožnjami, kakor je ta v „Slov. Gospodarju“, da bo namreč vsakdo dajal še na sodnji odgovor, koga je to pot volil. Gospodje pripisite si sami, če izloraba vere s takimi grožnjami na nasprotni strani rodi odpor, ki bo le v vašo lastno škodo.

— **Pravica močnejšega.** Na našem mariborskem stanovanjskem polju je zavladovala zadnje čase prava pravica revolucija in anarhija. Za odpravo famoznega stanovanjskega urada se nihče več ne zmeni. Naj navedemo samo en najzanimivejši primer. V Einspielerjevi ulici na številki 24 je stanovala neka gdena. Hölzl, ki se je sedaj v svrhu ženitve preselila v Avstrijo. Njeno stanovanje obstoječe iz dveh sob in kuhinje je nakazal stanovanjski urad. financarju g. Antonu Borlaku; tozadevni nalog je podpisal predsednik tega urada dr. Juvan sam. Ko pa je hotel omenjeni prevzeti to nakazano mu stanovanje, je našel v njem že nekega Megliča, uslužbenca tukajšnje sodnije, ki se je vselil v stanovanje na lastno pest. G. Borlak je šel potem k g. dr. Juvanu ter ga prosil naj poskrbi, da pride do nakazanega mu stanovanja. Dr. Juvan pa mu je odgovoril, da to njega nič ne briga in da če se je v stanovanje vselil že drugi, stanovanje pač ni več prazno. Na pripombo g. Borlaka, da se bo tudi on vselil na svojo roko v prvo stanovanje, ki ga dobi mu je odvrnil, da je to njegova stvar. V očigled tem razmeram prosimo merodajne kroge naj se ne smišijo več s tem „državnim“ stanovanjskim uradom ter naj pošle tega urada izročijo raje v zakup neki privatni firmi.

— **Za Roškarjev volilni shod v Svečini** je ukazal krajni šolski svet zakuriti šolsko sobo s šolskim kurivom. Radovedni smo, s kakšno pravico uporabljata ta famozni šolski svet drva, ki so namenjena za šolo v klerikalne volilne namene?

— **Pozor na protidržavne rovarje.** Kakor se nam poroča se vozijo po zgornji Pesniški dolini, posebno pa po Kungoti, Plachu in Svečini zadnje dni razni znani pangermanski zagrizenci in protidržavni rovarji a la pruski baron Twickel, dr. Neuwirth itd. Istočasno se po omenjenih krajih kolportira vest, da pripadejo Avstriji. Dobro bi bilo dognati, koliko in kakšni zvezi sta omenjena dva in drugi podobni gospodje s tem govoricami in s to protidržavno veleizdajniško propagando?

— **Kdaj prične Maribor zidati?** Neznosne stanovanjske razmere so prisilile državno oblast, da je izdala odredbe, v smislu katerih so bogataši, ki so polnili privatna stanovanja, primorani zgraditi stanovanja. Nadalje veleva vladna naredba, da morajo tudi večja podjetja v lastni zgradbi svojim uradnikom itd. preskrbeti stanovanja. Dočim se te prisilne, a vsled nevdržljivih stanovanjskih razmer opravičene naredbe po drugih večjih mestih kolikor toliko že izvršujejo, je ostal Maribor, kjer je najhujše za stanovanja, zopet v svoji znani „častni“ izjemi. Nikjer se nič ne opazja, da bi se bilo pričelo kaj večjega oziroma sploh kaj graditi v stanovanjske svrhe. Imamo polno bogatašev milijonarjev, ki bivajo v lepih stanovanjih v zasebnih hišah, ki bi pa vključ za zgradbo lastnih hiš neugodnim razmeram že zdavno lahko kraljevali pod svojo lastno streho. Kakor vidimo, niti v tem oziru nimamo pri nas na pristojnih mestih energičnih mož, ki bi imeli korajžo zakonitim potom prepoditi vse, kar bi lahko imelo svojo streho, iz privatnih stanovanj. V Zagrebu se je to leto zgradilo 20 velikih poslopij z večnadstropnimi modernimi urejenimi stanovanji ne vstevši mnogih prizidav, ki so zdatno povišale število stanovanj in lokalov za javno obrt. Se v tem mesecu se zida in gradi na vseh koncih in krajih mesta. Tudi v Ljubljani se je pričelo živahne-gibanje v zgradbah novih hiš. Samo Maribor čaka kakor lenuh boljših časov. Skrajni čas je, da uvažujejo vsi, ki jih ta javen apel zadeva, da se z zgradbo novih hiš ne samo olajša stanovanjska mizerija, ampak, da se s tem nudi tisočim danes brezposelnim ugodna prilika za zaposlitev. Torej na delo! Pričnite, če z lepa ne gre, tako, kakor so v Ljubljani in Zagrebu: milijonarje so vrgli kratkoročno ven iz privatnih stanovanj in glejte, to je bil najboljši recept za takojšnji pričetek lastnih zgradb.

— **Metallgewerbe-Genossenschaft Marburg.** Ze pred pol letom smo v „M. Delavcu“ opozorili pristojno oblast, da obstaja v jugoslovanskem Mariboru še vedno zadruga, označena v naslovu. Opozorili smo to pristojno oblast tudi, da proslavlja ta zadruga v svojih društvenih prostorih še vedno morilca Jugoslovenov, avstrijskega cesarja. Prepričani smo bili, da ta javna opozoritev zadostuje, da pristojna oblast takoj izvrši svojo dolžnost ter razpusti to protidržavno čutečo zadrugo ter odstrani sliko avstrijskega cesarja. Toda kako bridko smo se varali v svojem pričakovanju, o tem smo se prepričali te dni, ko so se v tej zadrugi vršile vajeniške preiskušnje. Cela preiskušnja se je vršila še v navzočnosti slike avstrijskega cesarja, v izzivajočem nemškem jeziku, vsled česar so vajenci neuki nemščine prišli v nevarnost, da sploh ne dobe zrelostnega spričevala. Poklicati so morali hišnico, da je igrala vlogo tolmača med vajenci in izprašujočimi mojstri. Izpričevala: „Lehrbrief“ in „Lehrzeugnis“ so se izdala tudi slovenskim vajencem v nemščini z nemško stampiljo zadruga. Kot „Vorsteher“ je na izpričevalih podpisan Polatschek. Kaj poreko v Beogradu, ko izvedo, da se v tretjem letu Jugoslavije v Mariboru vršijo vajeniški izpiti pred sliko avstrijskega cesarja, ki je ukazal vojno proti Srbom, ki je kriv toliko gorja srbskega naroda? Kaj poreko v Beogradu, da vzdržuje pokrajinska vlada v Sloveniji tu na najvažnejši, obmejni postojanki svoje podrejene oblasti, ki v svoji brezbriznosti dopuščajo take javne protidržavne skandale? Če danes „Tabor“ priobči, da so se oglašile priče za nedolžno prganjanega Jugoslovena, zadoštuje to, da ga jutri odpeljejo kar trije policisti v zapor. Toda tak protidržaven skandal ne najde očes ne ušes prizadetih oblasti.

— **Kontrola javnih podjetij.** Pod tem naslovom opozarja torkov „Tabor“ Trgovski gremij, naj se zanima in pomaga oblasti izvesti tozadevne posledice tičoč se električnega podjetja se poroča sledeče: Električno podjetje Pichler & Comp. je graško podjetje. Ker je to podjetje sploh tuje, je tudi na gremijalnih hiši že napravilo mnogo škodo in je tudi v drugem oziru, kar se tiče

svojih dolžnosti nasproti gremiju zelo netočno, se je trdilo že začetkom leta sodniško odgovorilo. Trdka je nato po svojem zastopniku dr. Oroslu vložila ugovor in tudi dokazala s pismeno pogodbo, da ima pol letno odpoved, kar sedajno vodstvo gremija sploh ni vedelo. V gremiju samem se ne nahaja nikakoli pogodba. Zato se je moralo s 1. jul. t. l. na novo sodniško odpovedati. A tudi tokrat je omenjena trdka vložila priziv in z njo tudi mestno električno podjetje, češ da se tej trdki ne more odpovedati, ker je obojno podjetje na medsebojno delovanje navezano. Gremij je pa kljub temu pristal na to, da mora oboje podjetje iz hiše. Prvo naj se pošlje kamor spada, za drugo pa naj skrbi mestna občina, da dobi v eni svojih mnogih občinskih hiš svoje prostore. Vodstvo gremija stoji ravnatoko na stališču, da spadajo prostori v trgovski hiši le svojim članom, nikakor pa drugim. Čakati je torej treba do končne sodne razprave, ki se že itak pol leta vleče. Kar se torej tiče dopiščevega zadnjega odstavka, da naš gremij pomaga oblastim izvesti tozadevne posledice, je pa dopisnik v hudi zmoti. Jasno je danes vsakemu trgovcu, da naše oblasti trgovino kolikor mogoče ovirajo, ne pa da bi ji še šli na roko. Toliko torej trgovskim krogom v vednost in pojasnilo, da se gremiju pozneje ne bi predbacivalo, da se za stvar ne zanima.

Trgovski gremij.

— **Svetovni čudež.** So ljudje, ki trdijo, da je doba čudežev že zdavno minula, in da gre dandanes vse življenje svojo naravno pot naprej ali če naravni proces tako zahteva, tudi nazaj. Ampak ti ljudje, ki to trdijo, ne poznajo naših klerikalcev, gotovo pa ne bero „Straže“. Res je, čudežev, ki bi jih rodila vera, ni več; zato pa jih tem več rodi — klerikalna politika, bodisi v interesu vere ali še rajše v interesu stranke. Se pred par leti so vpili: Doli s Srbijo! Pogin kralju Petru! In so te gnali kot hudo delca v ječo in iz ječe so te s procesijo spremili na vislice, če si le z eno besedo zgolj kot človek pomiloval nemška grozodejstva nad vbojo srbsko rajo. In so prisegli pred živim Bogom in tisočero množico večno zvestobo Avstriji in njenemu presvitemu katoliškemu vladarju. A danes isti prisegarji vpijejo: Živela Jugoslavija! Zivel kralj Peter! No ni to dosti velik čudež? Ne! Se večji čudež — tako se nam vsaj zdi — je zadnjič zvalila katoliška „Straža“. Je šlo pet gospodov od sodišča tja doli ali gori proti Sv. Kungoti. Pustili so se pogostiti na istem mestu, kjer se je več let gostil dični poslanec in minister „in spe“ g. Žebot. Ker gospoda od sodišča ne more živeti brez zapisnikarjev, jim je „Straža“ preskrbela enega najboljših vestnih svojih poročevalcev za notranje zadeve. Kot vesten kronist si je natanko zapisal ne le vsako besedo, ki se je tam izgovorila, ampak tudi vsak litrček, ki je izginil po grlu žejnih gostov. In ko so bili s pogoščanjem gotovi, je g. zapisnikar za notranje „Stražine“ zadeve ugotovil, da je 5 — beri pet oseb popilo nič več kot 135 litrov vina, torej ga je izpil vsak gost nič manj in nič več kot ravno 27 litrov vina. Če žledci in glave in noge, ki prenešajo na enem sedežu 27 litrov vina, ne spadajo k svetovnim čudežem, potem res ne vemo, kaj naj bo še čudež na tem čudnem svetu. — A ta čudež je še večji kot je množina 135 litrov vina. Gostje namreč zatrjujejo, da tega tako natančnega kronista niso videli med seboj tudi ne, še predno so pokusili prvi kozarec. Torej ima „Straža“ tudi svoje nevidne poročevalce? Morda bi nam ta čudež, kakor tudi čudež o romanju gotovih aktov iz okr. glavarstva v uradništvu „Straže“ pojasnil dr. Lajšičev ozir. Žebotov zapisnik, vrli nadorel Krepek?

— **Zbornični dan.** — Zaradi nastopivših zaprek, se v sredo, dne 17. t. m. v Mariboru ne vrši zbornični dan.

— **Izobraževalno društvo trgovskih nastavlencev,** ki je samo prebarvana firma prejšnjega zagrizenega od naše vlade razpuščenega nemškega društva, baje, kakor smo izvedili, noče sprejemati novih članov slovenske narodnosti ter njihovo pristopno prijavo enostavno odkloni. Radi tega nozivamo

vse one trgovske nastavljenice, Slovence, katerih vstop v to društvo se je odklonil, da se blagovito v narodnem interesu zglašiti v našem uredništvu.

— Društvo Jugoslovenskih železniških uradnikov javlja celokupnemu železniškemu uradništvu, da je njegov osrednji odbor končno začel delovati s sedežem v Ljubljani. Do izrednega običnega zbora, ki se vrši v Ljubljani, dne 19. decembra 1920 vodi društvo spopolnjeni osrednji odbor. Ker bodo imeli na običnem zboru pravico glasovanja samo tisti uradniki (pripravniki), ki so se priglasili za člane do 1. avgusta 1920 naprej, in ki so plačali vsaj enkratno mesečno članarino (10 kron na mesec), pozivlja osrednji odbor vse uradnike in uradniške pripravnike, ki se še niso priglasili za člane, da to storijo čimprej.

— Načrt mesta Maribora je na novo izšel. Dobi se ga v knjigarnah. Komad po 9 K.

— Iz Bistrice pri Limbušu se nam poroča: „Tabor“ je pred kratkim priobčil vest, da vozi vlak v nedeljo jako udobno za izletnike iz Maribora za Limbuš in Ruše. Vprašamo, zakaj ne tudi za Bistrico, ki je vendar najlepši kraj našega dravskega Pohorja. Morda zato, ker ni v Bistrici niti ene slovenske gostilne; tudi se večkrat zgodi, da gost na slovensko zahtevanje sploh ne dobi ničesar. Ni čuda, da se ne vidi na Bistrici niti enega slovenskega gosta izstopiti, in se sliši na kolodvoru kakor tudi v gostilnah v Bistrici samo nemško blebetanje, ker imajo tam naši pangermani svoje gnezdo, nad katero držijo oblasti svojo močno roko. Pred kratkim je privratal semkaj tudi zagrižen major (G.), ki noče posiljati svojih otrok v slovensko šolo, pač pa mu jih poučuje znani denuncijant Prieger, ki ga jako pogosto vidimo laziti okoli okrajnega glavarstva, ali je morebiti tam zvedel kake novice, ker se je gospod major izrazil (der Robi ich schon wegen seiner Nationalität klein geworden und ein anderer (Rajb) wird noch). Res v čudnih časih živimo. Lajnscheve prerokbe, da bodo iz nemških volkov čez noč postale slovenske ovčice, se toraj slabo uresničujajo.

Kultura in umetnost.

— Noč ljubezni. V pondeljek zvečer smo videli v našem narodnem gledališču prvi nastop ruske operetne družbe „Chat noir“. Nastopila je v opereti „Noč ljubezni“, katero je spisal in uglasbil Valentinov Simon. Kdo je ta mož mi ni znano, po delu sodeč pa je čisto navaden plagijator, kajti njegova opereta je samo zmes raznih odstavkov iz znanih oper, nikakor pa ne kak ruski original. Zato pa je tudi v celem brez glave in brez nog. Na programu je napisano, da je prvo dejanje zaročitev, drugo ugrabljenje, tretje sodišče, toda v opereti nismo videli ne enega ne drugega. Med ansamblom se nahaja nekaj dobrih moči, o ostalih naj zadržimo, ake pripomnim, da spadajo bolj v kabaret nego v gledališče. Ravno radi tega pa se je publika ob predstavi dobro zabavala. Gledališče je bilo tako polno, kakor le ob najboljših časih.

— Zrnje. Izšla je 5. številka ter pri naša nastopno vsebino: J. B.: Zerkavi, (Pesem.) — J. B.: Setnja. (Pesem.) — Polenčan: Predrečnica doba naše knjižnosti. — Dr. M. St.: Nekaj o razvoju gledališča. — V. Cotič: I. umetniška razstava v Mariboru. — Avgust Strindberg. — Kocianov in Zikov koncert. — Iz gledališke pisarne. — Repertoire tekočega tedna. — Zeleti bi bilo, da bi se ta naša prva mariborska kulturna revija razširila. Ako najde dovolj naročnikov, se bo povečala in izpopolnila ter tako postala končno ono, kar smo si že dolgo želeli. Naroča se pri Upravi slovenskega narodnega gledališča v Mariboru.

— Anton P. Cehov „Sosedje in druge novele“. Poslovenil Fran Pogacnik v Ljubljani 1920. Založila Tiskovna zadruga. Cena 18 K po pošti K 1.60 več. S to zbirko stona pred nas

Anton P. Cehov poleg Maupassanta največ čitan novelist svetovnega slostva. Fin psiholog obdeluje snov vsestransko ter slika življenje umetnikov, bogatašev in malih ljudi z dosledno realistično in neizprosno resnicoljubnostjo. Pričuje novele nam pričajo, kako se je znal lotiti problematične ženske npravi in izpremenljivega ženskega značaja. Delikatne stvari, kakor žensko nezvestobo v zakonu, stremjenje ženske duše dvigniti se nad vsakdanost, otresti se lažnjive morale in se izpopolniti kakor moški, dalje žensko objestnost in muhavost, obvladuje pisatelj z nedosežno lahkoto in dovršenostjo. Knjiga obsega poleg naslovne povesti še nastopne: „Babje carstvo, Veliki in mali Volodja, Znameniti ljudje, Dobri ljudje in Rotschildove gosli“. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica šte. 6.

— Knut Hamsun dobil Nobelovo nagrado. Švedska akademija znanosti je priznala Knutu Hamsunu Nobelovo darilo za literaturo za l. 1920. Literarna nagrada za leta 1919. je bila priznana švicarskemu pesniku Karlu Spittelerju, Nobelovo nagrado za fiziko za leto 1920 je dobil ravnatelj mednarodne pisarne za nauk o merah in težah dr. Karl Guillaume. Nagrada za kemijo se letos ne razdeli.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V torek 16.: „Svečenica ognja“, ruska opereta.
V sredo 17.: „Smrti ples“, Ab. B.
V četrtek 18.: „Vampir“ („Smrtnege plesa“), Ab. A.
V petek 19.: „Masčevanje ciganke“, komična opera. „Mož—žena—on“.
V soboto 20.: Plesni večer „Sent M' Ahese“, slovite plesalke egiptovskih plesov.

Sport.

— Pri nedeljski nogometni tekmi za prvenstvo Slovenije je premagala „Ilija“ mariborski „Rapid“ z rezultatom 6:0 (2:0). Ljubljanci so postavili na igrišče urno in zelo spretno moštvo, v katerem so se posebno odlikovali nam že znani gg. Tavčar, Vidmajer, Oman ter novi igralec g. Loos, prejšnji član češke „Slavije“. „Rapid“ pa je zopet enkrat postavil moštvo, katerega se je sport malo oprijel. Tako skrajno nedisciplinirano sku ino zamore res le „Rapid“ poslati na sporni prostor, ki mu poleg tega še prekipeva nemška prepahetost in predrznost. Da se drznejo njegovi člani obrane starejšemu igralcu „Iliji“ dajati zausnice med igro, ga psovati z „Schweinehund“ in pljuvati pred njega — si nismo mislili. Igralci pa, kot so gg. Sajevec in Zunkovič od „Rapida“, sploh ne spadajo v nobeno javno tekmo. Igralec, ki so vedno silili z igrišča, pa odbor „Rapida“ lahko pomaga s tem, da jih za vselej pusti „abtretat“, kar bi bil edino pravilni tuš na prevroče žirce. Isto velja tudi za vse igralce, ki spuščajo tako nesrečne duševne izrodke v svet, kajti s psovanjem soigralcev nasprotnika se slavnemu „Rapidu“ lahko enkrat spodrsne, da ne bo več stal. Svetujemo nadalje „Rapidu“, da postavlja k blagajnam in v reditelsko službo obeh jezikov zmožne ljudi, sicer v nasprotnem slučaju sam odgovarja za posledice eventualne samoodpomoči. Vstopnice v samo nemškem jeziku ne spadajo v Jugoslavijo — če „Rapid“ to ne uvideva, potem tudi on ne spada med nas. Isto velja za pristranskega sodnika, ki rožlja ob autu z avstrijskimi sportnimi medaljami, ter se v odmoru repenči z „i bin a Viana geprüfter Sidsrichta, Verbandsschiedsrichta“. Tak sport „Rapid“ pa še ne pozna, da bi si iz inozemstva moral naročevati aut-sodnike.

Zahtevajte o vsaki go-
stilni „Tabor“.

Najnovejša poročila.

Dr. Korošec zapostavlja narodne interese za strankarske.

Maribor, 16. novembra. Danes je imel miuister dr. Korošec v tukajšnji kazinski dvorani klerikalen volilni shod, na katerem je pral v zelo neministrskem tonu svojo jajčjo kupčijo ter obkladal demokrate z vsemi mogočimi psovkami. To je počenjal v času, ko se v Beogradu odloča usoda sramotne pogodbe z Italijo. Ves naš narod pretresa grenka bol nad to našo največjo nesrečo, vsi ministri so zbrani v Beogradu, kjer se bje boj za to, ali naj se pogodba potrdi ali ne, vodja slovenskih klerikalcev pa se za to ne zmeni; njemu je bolj važna strankarska agitacija nego usoda enega milijona naših nesrečnih bratov v Primorju.

Konec Wranglove armade.

DKU. London, 15. novembra. „Sunday Press“ doznava iz Sebastopola da je položaj na Krimu brezupen. Zavzetje mesto po rdečih četah se pričakuje v najkrajšem času. Bolševiki so prodrli vse obrambne črte ter dospeli celo že za rbel bežečih Wranglovih čet. Rdeča kavalerija se že bliža mestu. Panika raste od ure do ure.

DKU. Pariz, 15. novembra. (Wolf) „Matin“ poroča iz Londona, da je dopela v Carigrad vest, da so bolševiki zavzeli Jalto in Eupatorijo ter se približujejo Sebastopolu. Wranglov ministrski predsednik je prispel v Carigrad, da organizira evakuacijo Krima.

DKU. Sebastopol, 15. novembra. General Wrangl se nahaja v Sebastopolu. Križarka „Waldeck Ransau“ čaka v pristanišču, da se vkrci. V Wranglovi armadi je prišlo do vporov, ki so povzročile popolen poraz.

DKU. Pariz, 15. novembra. Kakor poroča „Havas“, se je gen. Wrangl vkrcal na križarko.

DKU. Pariz, 15. novembra. „Havas“ poroča, da so bolševiki vkorakali v Sebastopol.

DKU. Pariz, 15. novembra. po poročilu iz Carigrada je prispel general Wrangl v Carigrad.

Boljševiki so prodali Sibirijo Amerikancem.

DKU Stockholm, 15. novembra. Ameriški finančnik Washington E. Vanderlip, ki se je nahajal več mesecev v Moskvi ter se pogajal s sovjetsko vlado, je dopel sinoči iz Revala v Stockholm ter podal poročevalski centrali „Nordisk“ podatke o pogodbi iz ameriških finančnih zavodov sklenjenega sindikata s sovjetsko vlado. Sindikat je prevzel od sovjetske vlade v najem za dobo 60 let ves severovzhodni del Sibirije, vzhodno 600 vključivši poluotok Kamčatko; torej ozemlje, ki obsega približno 400.000 kvadratnih milj. Sindikat, kateremu pripadalo vse pravice nad rudniki, premogovniki ribarstvom itd. bo prevzel to ozemlje spomladi 1921 ter takoj pričel z izkoriščanjem. Vesti o pouličnih bojih in uporih v Moskvi je označil Vanderlip kot popolnoma izmisljene.

Turki in boljševiki.

DKU London, 15. novembra. (Wolf.) Po poročilih londonskih listov iz Carigrada so kemalistične čete zasledle Batum. V Georgijo so vdrl na eni strani boljševiki, na drugi kemalisti in sicer z namenom, priboriti si prehod skozi Malo Azijo. Antantne čete so ukrenile vse potrebno za obrambo.

Komedija zveze narodov se je pričela.

LDU Ženeva, 15. novembra. V reformacijski dvorani, ki je bila namenjena za otvoritev zborovanja zveze narodov, so se zbrali odposlanci okoli polu enajste ure in zasedli svoja mesta. Hymans je otvoril sejo in opozarjal, da je na podlagi člena 5 pogodbe o zvezi narodov sklical prvo zborovanje zveze narodov v Ženevi, predsednik Wilson zjavil je, da je prva seja otvorenja in izročil besedo predsedniku Moti. Po nagovoru Mote, ki ga je ponovno prekinilo odobravanje navzočih, je povzel besedo Hymans, ki je v imenu zveze narodov pozdravil švicarsko vlado in izjavil, da je bil storjen velik korak naprej za boljše bodočnost narodov, ako se ženevskim pogajanjem posreči uglasiti pota za zblizanje držav. Zveza narodov ima nalogo, splesti okrog narodov vezi, ki jih drže skupaj načela splošne solidarnosti. Ustvariti mora solidarnost, da olajša bol narodov. Hymansov govor je spremljalo živahno odobravanje.

Nato je skupščina prešla k volitvi predsednika. Izvoljen je bil Hymans 35 glasovi od 41 oddanih. Na zveznega predsednika Moto so odpadlo 4 glasovi, na Adorja (Zeneva) 1 glas in na Leona Bourgeoisa 1 glas. Seja je bila nato odgojena na popoldne. V popoldanski seji je Hymans naznanil, da so po 15. oktobru vložili prošnjo za sprejem v zvezo narodov Albanija, Bolgarska, Avstrija in Aserbejdžan. Ker se po pravih zveze narodov morajo vsi predlogi, katere naj skupščina zveze narodov obravnava, staviti štiri tedne pred začetkom zborovanja, je treba poprej skleniti, ali pride prijava teh držav sploh še na dnevni red zborovanja. Lord Cecil je izjavil, da se prijave omenjenih držav morajo staviti na dnevni red te skupščine, ker je sprejem novih članov eden najvažnejših nalog zveze narodov, ki prekaša vsa druga državna vprašanja na svoji pomembnosti.

Leon Bourgeois je predlagal, naj se o pripustitvi prijav na dnevni red za vsak slučaj glasuje in da sprejem prijav na dnevni red nikakor ne sme tvoriti preudica za sprejem te ali one države, ki se je prijavila. Tittoni je opozoril, da se mora zveza narodov, ako hoče kaj veljati, predvsem opirati na javno mnenje sveta. To javno mnenje pa ne bo razumelo, da so zadele prijave zaradi birokratičnega poslovanja na težkoče. Zato podpira v polnem posegu mnenje lorda Cecila. Nato je skupščina sklenila, da izroči prijave štirih držav, ki so prosile za sprejem v zvezo narodov po 15. okt., posebni komisiji, ki naj zvezi narodov poroča in stavi predlog, ali pridejo te prijave še na dnevni red tega zborovanja. Prihodnja seja se bo vršila jutri dop.

LDU Ženeva, 15. novembra. (Wolf) Pri današnji seji sveta zveze narodov je poročal Leon Bourgeois o sestavi gospodarske in finančne komisije, čije ustanovitev se je sklenila v Bruslju. Svet o tem še ni izrekel svojega zaključka.

D'Annunzijska predrznost zavržena.

DKU Trst, 14. novembra. Ko so dospеле zastave brigade Lombardija, ki so se vporabile pri svečanostih v Rimu, zopet na Sušak, se je podal D'Annunzio z generalom Cecherinijem in reškimi prostovoljci na Sušak ter je zahteval, naj se brigada z zastavami vred poda na Reko. Poveljnik brigade, general Feraris pa je to zahtevi odklonil, nkar je d'Annunzio izkazal zastavam vojaško čast, ter se vrnil s svojimi prostovoljci na Reko.

Pred novo rusko-poljsko vojno.

DKU. Pariz, 15. novembra. (Havas.) Brzojavka iz Rige poroča, da je stavil predsednik boljševske delegacije na prvem sestanku s Poljaki oster protest proti podpiranju Petljure s strani Poljakov. Izjavil je, da smatra njegova vlada to za kršenje mirovne pogodbe. V slučaju, ako bi Poljska še nadalje kakorkoli podpirala Petljuro, bo obnovila sovražnosti proti Poljski.

Madžarska sprejela mirovno pogodbo.

DKU. Budimpešta, 15. nov. Ob priliki zborovanja Narodnega sveta je bila danes mirovna pogodba v tretjem branju sprejeta.

Gospodarstvo, trgovina.

| Avtomobilna zveza v Crni gori.
Dne 1. junija 1921 se uvede redni promet z avtomobili med Kotorom — Njegušem — Cetinjem — ter Cetinjem — Reko — Podgorico in Nikšićem.

| Poljedelske šole v Vojvodini.
Delegacija ameriške metodističke cerkve, ki ji načeluje g. Erwin, je doslej podpirala ustanovljenje protestantskih cerkev v Jugoslaviji. Sedaj namerava ta misija ustanoviti nekaj poljedelskih šol, in sicer v Vojvodini. Delegati se že predlagali nekaj posestev, kjer bi se mogle ustanoviti te šole.

| Omejitve prometa po Donavi.
Vслед nizkega stanja vode je beograjski brodarški sindikat prisiljen, da omeji zimsko plovo na črni Beograd — Radujevac. Omejeni promet je uveden tudi na črni Beograd — Baja, Beograd — Gradište in Beograd — Segedin.

| Svobodna cena v solunski luki.
Grška vlada je odobrila potrebni kredit za otvoritev svobodne cene v solunski luki.

| Vojna odškodnina. Ministrstvo za pravosodje je izdelalo pravilnik o prijavi vojne odškodnine.

| Nova proga v Bački in Banatu.
Prometno ministrstvo je izvršilo pripravna dela za trasiranje proge, ki bi spajala Banat in Bačko. Z delom se bo pričelo že te dni.

| Osnovanje velike mestne pekarnice. Ministrski svet je stavil beograjski občini na razpolago sredstva, iz katerih bi bilo mogoče osnovati veliko moderno pekarno, ki bi zamogla speči dnevno 50.000 kg. kruha.

| Poslanik nemških industričev v Parizu. Znani industrijec Julij Jewelowsky je bil poslan od trgovske zveze svobodne države Gdansk v Pariz, da vrši pogovore s tamošnjimi industrijskimi krogi.

| Suhe smokve za izdelavo likerja.
Trgovsko-obrtna zbornica v Osijeku opozarja interese, ki bi potrebovali večjo množino suhih smokv za izdelavo likerjev, naj se prijavijo na gornji zbornični urad med uradnimi urami.

| Padec cene smrekovine v Angliji.
Na angleških tržiščih se je pojavil veliki padec cenah smrekovega lesa. Vzrok je iskati v tem, da so stavili producenti v Kanadi in na Švedskem ogromne cene na izdelavo.

| Madžarska noče prometnega sporazuma z nami. Železniška konferenca, ki bi se imela vršiti med nami in delegacijo Madžarske radi sporazuma direktnega prometa med Budim-

Pešto, Beogradom in Zagrebom, se je vsled nedospelosti madžarske delegacije razbila.

| Osnovanje kemične tvornice.
Ministrstvo za obrt in trgovino in finančni minister sta potrdila statut o osnovanju „Kališke kemične tvornice“, ki bode imela središče v Kalizi. Delniška glavica bode znašala 3.000.000 mark, osnovevalci pa bodo 5 kaliških lekarnarjev. Ta delniška družba bode proizvajala kemične preparate, večino ma za zdravilstvo.

| Čehoslovaški izvoz v Italijo.
Po statistiki čehoslovaškega trgovskega ministrstva se je znatno dvignil izvoz čehoslovaških produktov v Italijo. V prvih mesecih tega leta se je uvozilo blaga za 58 milijonov lir, večinoma lesa, železnih izdelkov, strojev in stekla. Iz Italije se je uvozila v Čehoslovaško blaga za 19 milijonov lir oljčnega olja, vina, svile in južnega sadja.

Razno in humor.

Nova ameriška iznajdba. Mnogo paroplovnih družb in tudi veliko inženierjev se je bavilo z mislijo, kako bi dvignili iz morske globine nešteto ladij, ki so jih valovi pogoltnili. Po statistiki se je izračunalo, da znaša vrednost, potopljena na morskno dno, več stotin milijard kron. Na vse načine se je pokušalo, dvigniti te ladje, ali vsi dosedanja tehnični pripomočki so se izdali kot zelo pomanjkljivi. Najpreje se je poskušalo zamašiti v ladi vse odprtine, iztirati vso vodo in napolniti ladjine prostore z zrakom. Ali to sredstvo ni bilo prikladno z ozrom na razne tehnične težkote. Pozneje se je pa ugotovilo, da se potapljači v svojih dosedanjih oblekah ne more potopiti tako globoko, ker bi jih vodni pritisk stl. Ameriški iznajditelj A. B. Sallinger iz Njujorka, ki se bavi že več let s tem problemom, je iznašel obleko, s katerim se morejo potapljači pogrezati v zelo velike globine. Kar se tiče dvigovanja ladij iz morske globine, je izjavil imenovani inženir, da je znašel priprave, s katerimi jamči, da dvigne vsako, tudi največjo ladjo na dan. Njegov sistem bi obstojal v tem, da pripravi na potopljeno ladjo zelo mnogo balonov iz trdnega gumiranega blaga ter napolni potem te balone z zrakom. Na ta način bi se zamoglo vsako ladjo dvigniti na morskno gladino, odkoder bi se jo odpeljalo v bližnji pristan. Videli bomo v prihodnjih dneh, ako se da ta iznajdba uporabiti.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Proda se ceno: 1 zimsko suknjo in 1 zimsko obleko za gospoda srednje postave, kakor tudi 1 klobuk, 1 častniško paradno jupo, 4 para čevljev št. 42 in gamaše. Vpraša naj se: Vrazova ul. št. 6, pritličje, levo.

Salonska suknja in še razne druge obleke se ceno proda. Domenik Fabjančič, Jurčičeva ul. 5, I. nadst.

Mebelovana soba se išče. Ponudbe na upravo lista.

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

JAKOB KELC

krojaški mojster
Maribor, Stolna ulica 5
izdeluje obleke za dame in gospode po najnižjih cenah. Postrežba točna!

Izgubila se je

pletena ženska ročna torbica dne 14. t. m. pretrpčana na potu od Magdalenske cerkve čez Stolno ulico do Cankarjeve ulice. V torbici je bila denarnica z večjo svoto denarja, račun za gosp. Franca Košir (bančni uradnik) čez 1378 K in denar za poravnane računa krojača g. Stanislava Vidoviča, Smetanova ulica št. 46. Pošteni najditelj naj torbico proti dobri nagradi odda v upravi lista. 779

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

16 PH, 13 PH, 1 1/2 PH in 1/4 PH z napuščaji (Anlass), ter motor za plin proda

Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zadružna banka

Centrala: SPLIT

Podružnice: MARIBOR, Zagreb, Novi Sad

Afilijacije:

Zadružna banka Reka. Zadružna štedionica Trst

Osnovna glavica: K 50.000.000.—

Bankovni oddelek:

Bavi se z vsemi bančnimi posli. Obavlja izplačila na vsa tu-zemska in inozemska tržišča pod najugodnejšimi pogoji.

Blagovni oddelek:

Kupuje in prodaja na veliko vse domače in prekomorske proizvode.

Menjalnica:

Kupuje in prodaja tuje valute, deviza in čeke, ter vse vrste doma-ćih in tujih efektov.

Vloge:

Sprejema denar na vložni žiro in tekoče račune ter jih obre-
stuje pod najboljšimi pogoji.

Podružnica Maribor

Gusposka ulica 20 (Pirchanova hiša)

prične s poslovanjem

743 16—2

1. decembra 1920.

Potrtega srca naznanjamo, da je naš ljub-
ljeni oče, brat, svak in zet, gospod

Franc Kulovic
vlakovodja

včeraj ob 18. uri zvečer po dolgi, mučni bolezni
previden s sv. zakramenti, zapustivši nepreskrb-
ljenega sinčka, v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v sredo, dne 17. novembra
ob 15. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališču.
Sv. maša zadušnica se bode brala dne
18. novembra ob pol 9. uri zjutraj v cerkvi oo.
Franciškanov.

Maribor, dne 16. novembra 1920.

Ivan Kulovic

Franc Kulovic

brat

sin

Jurij in Terezija Repič

tast in tašča

ter ostali sorodniki.

780

P. n. občinstvu nazna-
njam, da sem otvoril na
Aleksandrovi cesti 30

brivnico

ter se slavnemu občinstvu
najtopleje priporočam.

Jernej Pirc
773 koroški begunec.

STAMPILJE
VSAKE VRSTE
K. KARNER
MARIBOR
GRAJSKA ULICA ST. 3

Telefon števil. 375

Spedicija vseh vrst. o Sprejemanje blaga v skladišča.
Zacarinjenja in zavarovanja. o Mednarodni prevozi.

:- Spedijsko dostavno podjetje južne železnice. :-

„BALKAN“

MARIBOR

Pisarna: Aleksandrova cesta 12. — Skladišča: Aleksandrova cesta 70, Koroška cesta 19.

Centrala: LJUBLJANA. — Podružnice: MARIBOR, BEOGRAD, ZAGREB, TRST, WIEN.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Brzjav, naslov: Spedbalan.

Selitve z patentirani, pohištenimi vozovi na vse strani.
o Skladišče spojeno s tirom južne železnice. o

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.